

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae De Charitate

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1683?]

Conclusio Quarta. Ex doctrina S. Ioannis Ep. I.C.2. Nolite Diligere Mundum
&c. colligitur quod omnis nostra actio debeat in Deum referri.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10951907-2

Proximo inferior, diligatur non propter Deum. Sicuti enim teste Aug. l. i. de doct. Chr. c. 22. tota illa dilectio Proximorum in illam dilectionem Dei referenda est, quæ nullum à se rivulum duci extra patitur, cujus derivatione minuat; ita quoque tota dilectio aliarum rerum creaturarum in dilectionem Dei est referenda ob eandem prorsus rationem, quod nimirum dilectio Dei nullum à se rivulum duci extra se patitur cujus derivatione minuat. Hinc Aug. dicto loco generaliter docet quod jam in animo fundatâ dilectione Dei sit ut quidquid aliud isto genere amoris, qui longè inferior est, in animum venerit, illuc rapi & referri debeat, quo totius illius dilectionis impetus currit.

CONCLUSIO QUARTA.

Ex doctrina S. Joannis Ep. I. c. 2. *NOLITE DILIGERE MUNDUM &c. colligitur quod omnis nostra actio debeat in Deum referri.*

Primæ Joan. 2. habetur in hunc modum: *Nolite diligere mundum, neque ea quæ in mundo sunt: si quis diligit mundum non est charitas Patris in eo: quoniam omne quod est in mundo, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & superbia vitæ, quæ non est ex Patre, sed ex mundo.* Primò vetatur dilectio mundi & rerum mundanarum his verbis: *Nolite diligere mundum, neque ea quæ in mundo sunt.* Deinde dilectio mundi opponitur charitati Patris, si quis diligit mundum, non est charitas Patris in eo. Tertiò objectum dilectionis mundanæ, sive eorum quæ in mundo sunt, adequatè isthuc dividitur in objectum concupiscentiæ carnis, objectum concupiscentiæ oculorum, & objectum superbiæ, omne quod est in mundo &c. Addi hic potest, quod & in conclusione prima observatum, dilectionem hic accipi pro dilectione mansoria sive fructiva. His præmissis, ex primo inferitur, quod nulli creaturæ liceat inherere dilectione mansoria sive fructiva, talis namque à S. Joan. prohibetur. Ex secundo inferitur quod dilectio ordinata sit illa quæ vocatur charitas Patris, & inordinata ei opposita, sit illa quæ pro objecto habet rem creatam; dilectionem rursus intellige mansoriam; adeoque Dei solius, nulliusque creaturæ fructio erit licita. Ex tertio inferitur quod fructiva sive mansoria dilectio sensualium, item similis dilectio sciendi & experiendi, item mansoria dilectio honoris & excellentiæ, sit dilectio mundi sive vitiosa concupiscentia. Quemadmodum superiori conclusione ex sensu plano & naturali primi & maximi mandati positivi ostendimus injectam nobis esse obligationem omnes actiones nostras in Deum referendi, ita in hac conclusione ex sensu rursus plano & naturali primi & maximi mandati negativi, pariter ostendimus esse obligationem omnem actionem nostram in Deum referendi. Primum & maximum dicimus esse hoc mandatum inter negativa, primum quidem quia est de prima origine sive radice omnium malorum, siquidem *radix omnium malorum est cupiditas.* Quemadmodum radix omnium bonorum est charitas: maximum dicimus quia comprehendit omnia præcepta negativa & aliquo modo etiam positiva, sicuti præceptum de diligendo Deo omnia præcepta tam legis quam Prophetarum comprehendit ut Aug. meritò dixerit quod *Scriptura sacra non præcipit nisi charitatem nec culpæ nisi cupiditatem.* Planum & naturalem voco sensum à nobis assignatum, quia juxta illum rationalis animi, qui sine amore esse non potest, duo assignantur amores, ex quibus prosuant reliquæ affectiones; nimirum charitas Patris, id est, Dei æterni ac incommutabilis; & dilectio mundi ac eorum quæ in mundo sunt, id est, rerum illarum omnium de quibus hoc loco S. Joan. his verbis, *Mundus transit & concupiscentia ejus.* Secundo dilectio Dei, quæ, ut omnibus manifestum, sancta est, opponitur dilectioni mundi velut vitiosæ ac noxiæ, idque adequatâ clarissimâque divisione dividendo amorem rationalis animi in dilectionem Dei & rerum transientium. Tertiò, divisione rursus adequatâ & clarissimâ, dilectio mundi dividitur in dilectionem sentiendi, sciendi, excellendi. Quarto in his omnibus sumitur dilectio pro dilectione mansoriâ, quod sensus planus & naturalis hujus

hujus scripturæ, prout primâ conclusione ostendimus, omninò requirit. "Duo sunt amo-
res, inquit S. Leo serm. 51. de jejunio 7. mensis cap. 3. ex quibus omnes prodeunt volun-
tates ita diversæ qualitativus, sicut dividuntur auctoribus. Rationalis enim animus qui
sine dilectione esse non potest, aut Dei amator est, aut mundi. In dilectione Dei nulla
nimia, in dilectione mundi, cuncta sunt noxia: & ideo æternis bonis inseparabiliter
inherendum, temporalibus verò transeuntèr utendum est, ut perigrinantibus nobis, &
ad patriam redire properantibus, quidquid de prosperitatibus hujus mundi occurrerit,
viaticum sit itineris, non illecebra mansionis.

CONCLUSIO QUINTA.

Ex verbis Pauli I. Cor. 10. SIVE ERGO MANDUCATIS &c. colligitur quod omnis nostra
actio in Deum referri debeat.

IN prima epist. ad Cor. cap. 10. dicit Apostolus: *sive manducatis sive bibitis sive aliud
quid facitis, omnia in gloriam Dei facite.* In quibus imprimis observandus imperativus
facite, qui, dum materia & aliæ tam rei quàm locutionis circumstantiæ, patiuntur, obviè
ac connaturaliter significat rem esse præcepti sive imperii: hinc idem Apostolus in
eadem epistola cap. nimirum 7. agens de cælibatu, id est, de materia quæ etiam primo in-
tuitu satis videtur non subjacere generali præcepto; non est usus verbo imperativi modi,
dicendo *noli querere uxorem*; non est, inquam, usus illo imperativo, nisi varia adendo,
quibus significet se non generale præceptum, sed consilium tantùm dare. *Præceptum*, in-
quit, *non habeo, consilium do. Non peccat si nubat. Si acceperis uxorem, non peccasti &c.* hic
verò, id est, in illis verbis, *sive manducatis &c.* omnia se habent opposito modo. Agitur
de materia quæ tamquam medium ordinatur ad aliud tamquam finem, in expressione sen-
tentiæ non adjunguntur in contextu quæ naturalem significationem imperativi trahant ad
significationem consilii; quin talia potius antecedunt & sequuntur quæ firment significa-
tionem imperii sive præcepti: antecedentia enim præcipiunt cum aliorum scandalo non
comedere idolis immolata: & subsequencia quæ generatim præcipiunt sine offensione esse
Judæis & Gentibus & Ecclesiæ Dei, exigunt ut quæ intermediè dicuntur his verbis: *sive
ergo manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite*, inter-
pretemur etiam tamquam præceptum. Quomodo enim cum docuerit Apostolus quod
non liceat cum aliorum scandalo comedere idolis immolata, rectè concluderet: *sive ergo
manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite*, adderetque
sine offensione estote, si hoc, de manducando scilicet & bibendo ad honorem Dei, esset
tantum consilii? Siquidem Episcopus aut Pastor ineptè ad cælibes sibi subditos loqueretur
in hunc modum; *non licet fornicari, ergo servate castitatem virginalem, & estote sine peccato;*
& similiter ineptè ad adolescentes prodigos sibi subjectos diceret: *non licet bona à Deo
concessa prodigaliter expendere, ergo ite, vendite omnia quæ habetis, date pauperibus, & estote
sine peccato.* Etenim jure merito responderent ejusmodi cælibes: ex eo quod fornicari non
liceat malè concludi: ergo servate castitatem virginalem, cum eam servare sit tantum
consilii: malè quoque adjungi illud, *estote sine peccato*, cum ipsi possint esse sine peccato
etsi non servarent castitatem virginalem: Adolescentes quoque prodigi rectissimè res-
ponderent ex eo quod bona sua prodigere non liceat, malè contra se concludi, ite &
vendite omnia quæ habetis & date pauperibus, cum hoc præstare sit tantum consilii; &
malè rursus adjungi, *estote sine peccato*, quandoquidem per hoc innuatur quod sine pec-
cato esse non possint nisi vendant omnia quæ habent &c. ex quibus rursus patet quod ob-
vius & planus sensus verborum horum Apostoli omninò exigit ut illa verba interpretemur
non de consilio, sed de præcepto omnia faciendi propter honorem Dei: quem sensum pla-
num & naturalem rursus exigit magnitudo rei de qua agitur: agitur namque de modo quo
homo